

zaaknummer 2012 T 754

21 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen,
advocaat te Amsterdam,

tegen:

[naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven (onder meer) kapelaan te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift (met bijlagen) is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 19 juli 2012.

Op 21 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. [naam], Hoofd Bureau Officialaat Aartsbisdom Utrecht.

Op 29 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager was niet in staat persoonlijk ter zitting te verschijnen. Hij heeft een medische verklaring overgelegd van zijn huisarts d.d. 26 juni 2012. Klager is via Skype gehoord en heeft zijn standpunt mondeling toegelicht. Hij werd in zijn woning bijgestaan door zijn hulpverlener en ter zitting was aanwezig zijn juridisch adviseur mr. Heerkens Thijssen voornoemd.

Namens het Bisdom is ter zitting verschenen mgr. mr. [naam], hulpbisschop van het Bisdom Utrecht.

2. De klacht

2.1. Klager was hulpje in de [naam] aan de [straat] te [plaats], alwaar aangeklaagde kapelaan was.

Het seksueel misbruik door aangeklaagde heeft plaatsgevonden in de periode [jaar]-[jaar]. Klager was 7 jaar oud toen hij door aangeklaagde benaderd werd met de woorden dat hij klager een lief en leuk joch vond. Klager werd meegenomen naar een met de kerk verbonden bijruimte waar een lange tafel stond. Klager moest daar op de schoot van aangeklaagde komen zitten. In het begin werd klager door aangeklaagde alleen maar geaaid, maar al gauw moest klager aan het geslachtsdeel van aangeklaagde zitten. Aangeklaagde deed dit ook bij klager. Klager moest kusjes geven op de mond en penis van aangeklaagde en aangeklaagde nam het geslachtsdeel van klager in zijn mond. Klager moest ook voorover bukken, waarna hij door aangeklaagde werd verkracht. Klager vond dit pijnlijk, maar aangeklaagde ging gewoon door. Klager werd ook door aangeklaagde geslagen. Aangeklaagde zei tegen klager dat hij het tegen niemand mocht zeggen, anders zou hij het tegen zijn ouders vertellen en zouden er problemen ontstaan. Als klager begon te huilen, dan troostte aangeklaagde hem. Aangeklaagde vroeg soms aan klager of hij ook een zusje had van ongeveer zijn leeftijd. Klager antwoordde hier maar 'ja' op, alhoewel zijn zus al [leeftijd] jaar oud was. Klager wist destijds niet waarom aangeklaagde dat vroeg. Klager is in genoemde periode ongeveer twaalf keren door aangeklaagde seksueel misbruikt. Klager was op die momenten erg bang.

2.2 Als gevolg van het seksueel misbruik door aangeklaagde is het seksueel leven van klager ernstig ontregeld geraakt en heeft hij psychische problemen ontwikkeld. Klager heeft als kind veel huilbuien gehad en was bedroefd. Op latere leeftijd had hij veel last van fobieën en aanvallen van hyperventilatie. Doordat hij in zijn leven bijna niet heeft kunnen werken, zat hij een groot deel van zijn leven in de bijstand en bouwde hij schulden op. Nadat zijn eerste huwelijk was mis gelopen, is hij opnieuw gehuwd. Aan zijn tweede echtgenote, die inmiddels is overleden, heeft klager over het seksueel misbruik verteld. Ook met zijn huidige hulpverlener heeft hij er, ongeveer een jaar geleden voor het eerst, over gesproken en recent ook met zijn huisarts. In het verleden heeft klager nooit met iemand kunnen spreken over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Hij schaamde zich. Bij zijn ouders kon hij ook niet terecht.

2.. Klager wenst erkenning voor het seksueel misbruik dat jegens hem is gepleegd door aangeklaagde en wenst excuses te krijgen van of namens de bisschop.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Vast staat dat aangeklaagde van [datum] tot [datum] kapelaan was van de [naam] parochie te [plaats]. Mr. [naam] heeft in zijn reactie namens de Bisschop van [plaats] gesteld dat hij zich goed kan voorstellen dat de door klager beschreven gebeurtenissen een diepe impact op zijn leven hebben gehad, te meer omdat hij daarover met niemand spreken kon.

Het Bisdom stelt dat iedere vorm van seksueel misbruik uitermate verwerpelijk is en zeker binnen de Kerk, die een voorbeeldfunctie heeft, niet mag voorkomen.

Mr. [naam] wil zijn spijt betuigen aan klager en zijn oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een

afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijfenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Het gaat om seksueel misbruik van klager, die toen pas 7 à 8 jaar oud was. Klager is onzedelijk betast, gedwongen tot (orale) bevrediging en is ook verkracht. Het seksueel misbruik door aangeklaagde heeft in een periode van twee jaren meerdere malen (ongeveer 12 keren) plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, niet alleen door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld, maarook gesteund door het feit dat er, zoals ook door het bisdom is erkend - naast de klacht van klager - nog sprake is geweest van een andere klacht tegen aangeklaagde wegens seksueel misbruik van een minderjarige. In deze zaak (bekend onder nummer 2011 T 369) komt deels dezelfde 'werkwijze' van aangeklaagde naar voren. In haar advies van 20 maart 2012 heeft de Klachtencommissie de Bisschop van [plaats] geadviseerd de klacht in de zaak 2011 T 369 gegrond te verklaren. Daarnaast ondersteunt de verklaring van [naam] de klacht. [naam] beschrijft dat hij door aangeklaagde bij de biecht is bevraagd over seksuele onderwerpen. Die seksuele toenadering geldt als misbruik als bedoeld in artikel 1.3 van de Procedure. De Klachtencommissie acht de inhoud van de verklaring van [naam] (bijlage 4 van het klaagschrift), alsmede de inhoud van de overgelegde verklaring d.d. 26 juni 2012 van de huisarts van klager, dienstig als steunbewijs voor de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag - in zijn functie als kapelaan van de parochie - en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zeven jaar oud. Het moge duidelijk zijn dat klager als jonge jongen zich in een zeer kwetsbare leeftijd bevond. Zeer kwalijk is dat aangeklaagde klager ook bedreigd heeft.

4.5 Wellicht ten overvloede merkt de Klachtencommissie op dat zij inhoudelijk niet ingaat op de in het klaagschrift genoemde fysieke mishandeling door aangeklaagde, daar de Procedure *uitsluitend* bestemd is voor klachten wegens gepleegd *seksueel misbruik* binnen de Katholieke Kerk in Nederland.

4.6 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Mr. [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn schriftelijke reactie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen. Ter zitting heeft mgr. mr. [naam] zich hierbij aangesloten.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van [plaats] de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 21 november 2012 door: mr. G.A.M. Stevens, voorzitter; drs. A.A.M. Oostveen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bolen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Mr. G.A.M. Stevens
Voorzitter

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Utrecht en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.